

Vissersvergadering op Urk zonder Urker vissers

Knokken voor de kleintjes

**URK – NetVISwerk door-
kruist met de jaarverga-
deringen heel Nederland.
Putten, Harlingen, Stellen-
dam en Geldermalsen zijn
al aan bod geweest. Vo-
rige week was de verga-
derlocatie de Boppershuur
aan de Urker Westhaven.
Toch wel bijzonder: een
vissersvergadering op
Urk zonder Urker vissers.
De aanwezigen kwamen
uit Groningen tot Nieuw-
poort, waaronder sterke
binnenvisserijdelegaties
uit Friesland, de Weerrib-
ben en Noord-Holland.**

★ Algemene ledenvergadering van beroepsbinnenvissers en kleinschalige kustvissers in de Boppershuur aan de Urker Westhaven.

Voorzitter Albert Jan Maat schonk in zijn openingswoord bijzondere aandacht aan de kleinschalige kustvissers in de geleerden. „Die hebben een bar bestaan. We knokken daarom keihard voor ze in de dossiers zeebaars en windparken. Ze verdienen een beter bestaan.”

Paling

De agenda van netVISwerk is divers, net als de leden. Directeur Jon Visser – tevens voorzitter van de Friese Bond van Binnenvissers – behandelde het aaldossier. De Europese aalverordening wordt geëvalueerd. Visser onderstreepte het belang van een (Engelstalige) enquête met de bevindingen van palingvissers. Allemaal invullen graag. De krappe deadline is iets verlengd. Tegelijk loopt er ook een landelijke enquête over vismigratie. „Bij het ministerie zien we gelukkig meer oog voor blokades voor trekvis en paling.”

Voorzitter Maat over het aalherstelplan: „Van ons hoeft er niet heel veel te veranderen in de koers, behalve dan in die lidstaten waar te weinig gebeurt.” Wat van leden wel veranderen mag is het ophogen van de minimummaat voor paling. Veel aanvoer van kleine IJsselmeerpaling dit jaar heeft de prijs onder druk gezet.

Duurzaam Aalbeheer door Kennis (DAK) is een onderzoeksproject in nagenoeg afgesloten

wateren met als doel kennis op te doen over het uitrollen van decentraal aalbeheer. Decentraal aalbeheer – vissen op basis van een quotum in plaats van drie maanden verplicht aan de kant – is een succes in Friesland gebleken. „Maar we weten niet precies waar we aan toe zijn voor de toekomst. Met het ministerie van LNV willen we in gesprek over de hoogte van het quotum. We zijn wel hoopvol gestemd over verdere uitrol van decentraal aalbeheer”, zegt Jon Visser.

Stichting DUPAN – waarvan netVISwerk een van de dragende organisaties is – kocht jaarlijks schieraal van Friese binnenvissers voor het project Paling over de Dijk. DUPAN moet financieel echter de tering naar de nering zetten, en koopt dit jaar geen Friese schieraal. Visser heeft nu bij het ministerie een aanvraag ingediend om buiten het Friese quotum om paling te mogen blijven uitzetten.

Binnenvissers hebben veel hinder van visstroperij en vernieling van hun vistuigen. Maat en Visser benadrukten op de vergadering de noodzaak om altijd aangifte te doen bij de politie en desnoods ook de burgemeester persoonlijk te informeren. NetVISwerk zelf wacht niet lijdzaam af. Bestuurslid Stefan Lok uit Belt Schutsloot onderzoekt de mogelijkheden van elektronische beveiliging met sensoren op fuiken.

Hij is daarover in gesprek met een gespecialiseerd bedrijf in Zaltbommel. Jon Visser vertelde dat de politie in Friesland ook stappen heeft gezet met track&trace-apparatuur en recent professionele stropers in de kraag heeft gevat.

Zeebaars

De zeebaarslobby is een speerpunt voor netVISwerk. De vissers liggen er wakker van. De bestuursleden Miranda Bout (Tholen) en Laurent Raynal (België) zitten bij de overheid aan tafel om de stem van de kustvissers en handlijnvisserij te laten horen. Wetenschappers van ICES hebben het advies voor zeebaars verdubbeld, maar standwantvissers zouden daar niet van kunnen

★ Bestuurslid Jaap Vegter (rechts) neemt afscheid van netVISwerk. Als opvolger wordt Hans Poepjes (WON 77) voorgedragen. Links: voorzitter Albert Jan Maat.

profiteren. Voor deze groep wordt een onrealistische bijvangst van 1 procent zeebaars voorgesteld met nog steeds 1.200 kilo als jaarlímiet. De standwantvissers vragen 3 ton, nadrukkelijk zonder bijvangstpercentage. Voor beroepsmatige handlijnvisserij, die volledig afhankelijk zijn van zeebaars, wordt voorgesteld het jaarquotum te verhogen van 5 naar 8 ton. Dat is in lijn met het ICES-advies. Raynal vertrouwt erop dat hen een leefbare activiteit wordt gegund. Er zijn sterke jaarklassen in aantocht.

NetVISwerk heeft een brandbrief gestuurd naar het ministerie over de windparken in zee. De kustvissers willen (experimenteel) blijven vissen op hun historische visgronden. Voorzitter Maat is in ieder geval blij dat de kleinschalige vissers expliciet genoemd worden in het dossier Transitiefonds Wind op Zee. NetVISwerk heeft ook het visiedocument 'Ruimte voor visserij in de Noordzee vol windmolens' ondertekend.

Rivierkreeft

Bijzondere aandacht op de ledenvergadering werd geschonken aan de (Amerikaanse) rivierkreeften. Deze exoten worden een steeds grotere plaag op en langs de Nederlandse binnenwateren. Fabrice Ottburg van Wageningen Environmental Research presenteerde het onderzoekspro-

DUURZAAM AALBEHEER DOOR KENNIS

ZWOLLE/WAGENINGEN - Het DAK-project is een initiatief van netVISwerk en DUPAN. Bedoeld om uit te zoeken wat in Nederlandse wateren de mogelijkheden zijn voor duurzaam aalbeheer. Onder duurzaam aalbeheer wordt dan verstaan een beheer van de palingstand waarbij er voldoende schieraal uit kan trekken om te voldoen aan de eisen die gesteld worden door de Europese Unie en het Nederlandse Aalherstelplan. Er zal daarbij worden gekeken naar drie opties om: (1) doorgaan met een gesloten tijd van drie maanden zoals nu al toegepast in heel Nederland (met uitzondering van Friesland), (2) het toepassen van een quotum voor de aalvisserij zoals nu in Friesland middels het zogenaamde decentraal aalbeheer en (3) de inzet van beroepsvisserij voor beheer van de aalstand zoals monitoring van de aalstand in niet-beviste wateren, Podd (paling-over-de-dijk) om schieraal veilig langs migratieknelpunten te krijgen, etcetera. De uit het onderzoek naar voren komende opties die zowel ecologisch als economisch haalbaar zijn, kunnen dienen om een eventuele verdere uitrol van decentraal aalbeheer buiten Friesland te ondersteunen.

Het project is gestart in april dit jaar, direct na toekenning van de subsidie door RVO in het kader van de subsidieregeling Samenwerking Visserij en Wetenschap. De financiering komt uit het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. De organisatie is in handen van de initiatiefnemers. De uitvoering is in handen van wetenschappers en beroepsvissers. WMR (Wageningen Marine Research) neemt de organisatie van het monitoren van de aalstand voor haar rekening. Ook het meten van de veranderingen in de aalstand door uitzet en intrek van jonge aal en onttrekking van aal aan het bestand door visserij, uittrek schieraal en predatie horen tot de taken van WMR.

De eigenlijke visserij (zowel de reguliere visserij als die voor onderzoek), de registratie van de vangsten, de uitzet van jonge aal en het terugvangen van gemerkte vis wordt door beroepsvissers uitgevoerd in vier aangewezen onderzoeksgebieden: de Vinkeveense plassen, het Markiezaatsmeer, polder Westzaan en de Suderpolder bij Franeker. Wat er op het water moet worden geteld en gemeten is vooral aan WMR. Maar hoe dat het best gedaan kan worden, daarin hebben de beroepsvissers een belangrijke stem. Naast de visserij dragen waterbeheerders gegevens aan over het waterbeheer, waterkwaliteit en de visstand.

Uit al deze gegevens maakt het NIOZ een selectie en gaat aan de slag om de ecologische kant van het aalbeheer te modelleren. NIOZ heeft dat al eerder gedaan voor verschillende gebieden in Nederland, waaronder de Friese boezem. Is de ecologische kant van het aalbeheer in beeld gebracht, dan is daarna WEcR (Wageningen Economic Research, voorheen LEI) aan zet om voor de verschillende scenario's de economische gevolgen voor de visserij in beeld te brengen.

ject Kennisplatform Rivierkreeft (in samenwerking met de Good Fish Foundation). Kernvraag in de Boppershuur was of er een toekomst is weggelegd voor beroepsbinnenvissers in de kreeftbestrijding. Het antwoord: ja natuurlijk, op voorwaarde dat het brood op de plank oplevert.

LNV-minister Carola Schouten antwoordde vorige maand nog op kamervragen over 'het rode gevaar'. De bewindsvrouw noemt bevissing van de wijdverspreide rivierkreeft een effectieve beheersmaatregel. De grootste probleemsoorten zijn: de rode

Amerikaanse rivierkreeft, de Californische rivierkreeft, de geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft en de gestreepte Amerikaanse rivierkreeft. Uitheemse rivierkreeften mogen niet voor kweek worden uitgezet.

Binnenvisser Lok wist te vertellen dat de Kamer voor de Binnenvisserij steeds meer aanvragen krijgt voor kreeftvisserij en dit wil voorbehouden aan rechthebbenden. De Kamer is er niet voor om een uitzondering te maken voor burgers. Minister Schouten noemt het onwenselijk om vrijwilligers in te schakelen.

KENNISPLATFORM RIVIERKREEFT

VEENENDAAL - Good Fish Foundation, netVISwerk en Wageningen Environmental Research zijn samen het nationaal kennisplatform over Rivierkreeften gestart, zie: www.rivierkreeft.nl. Het platform wil met alle belanghebbenden, zoals binnenvissers, waterbeheerders, terreinbeheerders, particuliere landeigenaren, sportvisserij en kennisinstellingen, antwoorden zoeken op vragen rondom rivierkreeft.

Het project is gestart vanuit de vraag of het vissen en consumeren van in Nederland gevangen rivierkreeft aan te bevelen is. Tevens wordt gekeken of de problematiek van de invasieve rivierkreeften in onze Hollandse wateren beheersbaar is. Op dit moment wordt er vooral Amerikaanse rivierkreeft uit de kweek uit China en Spanje gegeten, terwijl verschillende soorten Amerikaanse rivierkreeften hier in Nederland een plaag zijn. Een veel gehoorde oplossing is bevissing, maar of dit echt een oplossing kan bieden moet nog goed onderzocht worden. In dit project zal worden bekeken of bevissing de dichtheden rivierkreeften zodanig kan verlagen dat er geen negatieve effecten optreden op waterplanten, waterkwaliteit en fauna. En als dat zo is, dan is de vraag: kunnen beroepsvissers meehelpen de problematiek van de invasieve rivierkreeften in onze wateren beheersbaar te houden? Als dat inderdaad perspectief lijkt te bieden, zal Good Fish Foundation zich inzetten om de afzetmarkt voor rivierkreeften te verbeteren.

Foto's: Fabrice Ottburg

Onlangs zijn er kamervragen gesteld aan minister Carola Schouten over schade die uitheemse rivierkreeften kunnen toebrengen. In haar antwoord geeft zij aan dat de Visserijwet een effectieve aanpak niet in de weg staat. Op de vraag of bevissing een oplossing kan zijn, antwoordt de minister dat er tot op heden nog geen effectieve en efficiënte beheers- en eliminatiemaatregelen uit onderzoek naar voren zijn gekomen. Ook gaf ze aan dat het aan de regionale partijen is om te bepalen of verder onderzoek naar bevissing zinvol is.

Wanneer bevissing een van de oplossingsrichtingen blijkt, biedt dit een kans voor de beroepsbinnenvisserij. Tijdens de ALV van netVISwerk op 6 december 2018 in de Boppershuur op Urk heeft het projectconsortium dit besproken met aanwezige vissers. Voorafgaand was er een presentatie van Wageningen Environmental Research door Fabrice Ottburg. De presentatie is via de website www.rivierkreeft.nl te downloaden. Dat er bij

de vissers belangstelling is voor het wegvangen van rivierkreeft (ofwel: afkreeften) is duidelijk. Hoe een dergelijke visserij ingericht moet worden, of en zo ja welke financiële steun hierbij nodig is, zijn nog belangrijke vraagstukken. Andere knelpunten die genoemd werden, zijn de huidige geringe afzetmarkt van rivierkreeften en het mogelijk toestaan van bevissing door andere partijen dan de beroepsvisserij.

Het projectconsortium gaat samen met een aantal beroepsbinnenvissers deze onderwerpen komend half jaar verder onderzoeken. Medio 2019 wilt het consortium de resultaten daarvan grotendeels klaar hebben. Het project – mede gefinancierd door het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij – wordt afgesloten met een rivierkreeftsymposium.

Vragen? Mail naar: Irene Kranendonk (irene@goodfish.guide), Arjan Heinen (aheinen@netviswerk.nl) of Ivo Roessink (ivo.roessink@wur.nl).